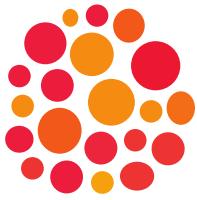

EKVALITA

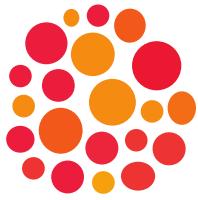
<https://thl.fi/sv/web/jamstalldhet/framjande-av-jamstalldhet/ordlista>

BINÄR KÖNSUPP- DELNING	En binär, dvs. tadelad, könsuppdelning innehåller ett sätt att tänka där en anser att det finns endast två kön: kvinnor och män. Ickebinära personer identifierar sig utanför den här tadelningen.	BINÄÄRINEN SUKUPUOLI- KÄSITYS	Binääriinen eli kaksijakoinen sukupuolikäsitys tarkoittaa ajattelutapaa, jossa sukupuolia katsotaan olevan vain kaksi, naiset ja miehet. Esimerkiksi muunsukupuolisten identifioituvat tämän kahtiajan ulkopuolelle.
FEMININ	Sådana egenskaper, saker, föremål och färdigheter m.m. som anses feminina eller kvinnliga och som anses "typiska" för kvinnor enligt sociala, kulturella och/eller historiska normer. Vilka egenskaper som anses feminina varierar över tid både inom samma kultur och mellan olika kulturer vid samma tidpunkt. Också inom samma kontext och tid kan åsikterna gå isär om vad det innehåller. Femininitet eller feminina egenskaper har inte någon direkt koppling till kvinna som kön. En person kan vara feminin eller ge uttryck för femininitet oberoende av sitt kön.	FEMINII- NEN	Sellainen ominaisuus, asia tai taito, jota pidetään feminiinisenä tai naisellisenä ja sosialisten, kulttuuristen ja historiallisten normien mukaan naisille tyypillisenä. Feminiiniseksi määritellyt ominaisuudet vaihtelevat kulttuurisesti ja historiallisesti ja niistä voi olla keskenään erilaisia käsitöksiä. Feminiinisyys tai feminiiniset ominaisuudet eivät suoraan liity naissukupuoleen. Henkilö voi olla feminiininen tai hänellä olla feminiinisia ominaisuuksia sukupuolesta riippumatta.
HETERO- NORMATIVI- TET	Heteronormativitet innehåller en norm där den dominerande föreställningen är att det finns endast två kön – kvinna och man – och att de två könen är motsatsen till varandra och förväntas känna åtstående till varandra. Det medför att heterosexualitet ses som normen eller det ”normala”, det som förväntas, och allt annat än heterosexualitet ses som avvikande.	HETERO- NORMATII- VISUUS	Heteronormatiivisuus (tai hetero-oleitus) tarkoittaa normia, jonka mukaan ihmisten oletetaan jakautuvan kahteen toisilleen vastakkaiseen ja toisiinsa vetaan tuntevaan sukupuoleen, naisiin ja miehiin. Tämän ajattelutavan seurauksena heteroseksuaalisuus nähdään muita seksuaalisia suuntautumisia normaalimpana, luonnollisempana ja toivotumpana.
ICKEBINÄR	En person som identifierar sig som en blandning av eller som befinner sig mellan eller bortom kvinna-man-uppdelen av kön kan benämna sig exempelvis ickebinär, intergender eller genderqueer. Ickebinära ingår i samlingsbegreppet transpersoner. En del personer som är ickebinära behöver	MUUNSUKE- PUOLINEN	Muunsukupuolin on henkilö, joka ei koe olevansa nainen tai mies, vaan esimerkiksi sukupuoton, sukupuolirajat ylittävä, niiden ulkopuolella oleva tai monisukupuolin. Osa muunsukupuolisista kokee tarvitsevansa lääketieteellisiä korjaushoitoja, osa ei.

EKVALITA

	könsbekräfande behandling, andra inte.		
KÖNSIDENTITET	Könsidentitet (könstillhörighet) är hur en person upplever sitt kön. Den är individuell och definieras alltid av personen själv. En persons kön motsvarar inte alltid det juridiska kön som definierats för hen vid födseln. Vilket eventuellt kön en individ har bestäms av hen själv. Diskriminering på grund av könsidentitet är förbjuden enligt jämställdhetslagen.	SUKUPUOLI-IDENTITEETTI	Sukupuoli-identiteetillä tarkoitetaan henkilön käsitystä omasta sukupuolestaan. Sukupuoli identiteetti on yksilöllinen, eikä se välttämättä vastaa henkilölle syntymässä määriteltyä sukupuolta tai rajaudu vain kateen juridiseen sukupuoleen. Yksilötasolla itse määritelty sukupuoli-identiteetti on suositeltavin tapa ymmärtää sukupuoli. Syrjintä sukupuoli identiteetin perusteella on kielletty tasa arvolaissa.
KÖNSNORMER	I Finland råder en stark tvåkönsnorm (binär könsuppdelning). Könsnорм kan, beroende av situation, innehära en uppfattning om till exempel om att personer av ett visst kön är bättre lämpade för vissa uppgifter och branscher. Könsnормer är också förväntningar på hur en person som antas eller tolkas tillhöra ett visst kön bör uppföra sig eller se ut. Könsnормer är ofta cisnormativa. Undvik begreppet könsroller, eftersom det lätt kan uppfattas som en roll som personen kan ta av och eller på, medan normer inte fungerar så. Normer finns oberoende av om en vill det eller inte. Därför är könsnorm ett mer korrekt ord i de flesta sammanhang.	SUKUPUOLI-NORMI	Suomessa on vahva kaksijakoinen (binäärinen) sukupuolinormi. Sukupuolinormi voi tarkoittaa tilanteesta riippuen esimerkiksi käsitystä tietyn sukupuolen paremmasta sopivuudesta johonkin asiaan, tehtävään tai asemaan. Sukupuolinormit voivat olla myös odotuksia ja oletuksia siitä, miltä eri sukupuolta olevien henkilöiden tulee näyttää ja miten heidän tulee käyttää. Usein käytetään myös termiä sukupuolirolli, mutta se voi antaa vaikutelman helposti valittavasta tai vaihdettavasta roolista. Normit voivat kuitenkin rajoittaa toimintaamme valinnoistamme riippumatta.
MASKULIN	Sådana egenskaper, föremål och färdigheter som anses maskulina, eller manliga och anses "typiska" för män. Vad som anses maskulint varierar över tid inom samma kultur och mellan olika kulturer vid samma tidpunkt. Också inom samma kontext och tid kan olika personer ha olika	MASKULINI-NEN	Sellainen ominaisuus, asia tai taito, jota pidetään maskuliinisena tai miehekkäänä ja sosialisten, kulttuuristen ja historiallisten normien mukaan miehille tyypillisenä. Maskuliinisiksi määritellyt ominaisuudet vaihtelevat kulttuurisesti ja historiallisesti ja niistä voi olla keskenään erilaisia käsityksiä. Maskuliinusus tai

EKVALITA

	uppfattning om vad det innebär. Maskulinitet eller maskulina egenskaper har inte någon direkt koppling till man som kön. En person kan vara maskulinin eller ge uttryck för maskulinitet oberoende av sitt kön.		maskuliiniset ominaisuudet eivät suoraan liity miessukupuoleen. Henkilö voi olla maskuliininen tai hänenlä olla maskuliinisia ominaisuuksia sukupuolesta riippumatta.
NORMER	Normer är samhälleliga antaganden och förväntningar kring vad som anses vara allmänt accepterat, "normalt" eller idealistiskt i ett visst sammanhang. Normer har makt. Normer kan vara medvetna eller omedvetna. Ofta handlar de om till exempel hur en person förväntas se ut eller göra. Ordet används om sociala normer, men även i betydelsen lagstiftning.	NORMIT	Normit ovat yhteiskunnallisia oletuksia ja odotuksia siitä, mitä pidetään yleisesti hyväksyttävänä, "normaalina" tai ideaalina tietyssä tilanteessa tai asiaayhteydessä. Normeilla on valtaa. Ne voivat olla tiedostettuja tai tiedostamattomia. Niissä on usein kyse esimerikksi siitä, miltä ihmisen tulee näyttää tai miten hänen tulee toimia. Sanaa käytetään yleisesti kulttuuristen ja sosiaalisten normien lisäksi myös lainsäädäntöön viitattessa.
NORMMED-VETENHET	Normmedveten eller normkritik handlar om en medvetenhets kring vilka normer som styr bland annat värderingar och uppfattningar. I normmedvetenhets ingår att synliggöra och analysera sådana normer och vilka konsekvenser de har till exempel i samhället, i skolan eller på arbetsplatser. Ibland används också ordet normkreativitet.	NORMITIE-TOISUUS	Normitietoisuudella tarkoitetaan tietoisuutta niistä yhteiskunnallisista normeista, jotka ohjaavat esimeriksi arvostusten ja käsitysten muodostumista. Normitietoisuuden avulla voidaan tehdä näkyväksi ja analysoida tällaisia normeja ja niiden vaikuttuksia esimeriksi yhteiskunnassa, kouluissa tai työpaikoilla. Joskus käytetään myös sanaa normkriittisyys.
PRIVILEGI-ER	Privilegier innebär rättigheter eller fördelar som en person eller grupp får i olika sammanhang. Privilegier har sin grund i olika rådande normer som kan vara medvetna eller omedvetna, kulturellt eller historiskt betingade eller juridiska normer (lag). Ett exempel är att faderskap för barn som föds inom äktenskap lagenligt kan erkännas mycket lättare än i någon annan relation.	ETUOIKEUS	Etuoikeuksilla tarkoitetaan etuja tai hyötyjä, joita ihmiset tai ihmisryhmät saavat eri tilanteissa. Etuoikeudet perustuvat vallitseviin normeihin, jotka voivat olla tiedostettuja tai tiedostamattomia, kulttuurisesti ja historiallisesti määräytyviä, tai lainsäädännöllisiä. Yksi esimerkki on lapsen isyyden vahvistaminen, joka on avioliitossa yksinkertaisempaa kuin muissa suhteissa.
SEXISM	Sexism är att genom åsikter eller handling nedvärdera, förtrycka eller diskriminera någon med grund i en personens kön, könsuttryck eller könstillhörighet.	SEKSISMI	Seksismi tarkoittaa sellaisia tekijöitä tai näkemyksiä, jotka väheksyvät, alistavat tai syrjivät henkilöä tämän sukupuolen, sukupuoli-identiteetin tai sukupuolen ilmaisun perusteella.